

книги потребує і редакційної правки. Йдеться не тільки про деякі стилістичні огріхи (с. 139, 168, 173—174, 182) чи повтори (с. 99, 128, 163), а й прикриті помилки в оформленні наукового апарату: зміст посилань №№ 84—86 на с. 189 не відповідає тексту, вміщеному на с. 11—12. Вважаємо, що видання лише виграло б, якби автор доповнила його іменним покажчиком.

Позитивно оцінюючи проведену Л. В. Горіно роботу, ми далекі від думки, щоб вважати всі питання життя й творчості М. С. Дринова остаточно вирішеними. Зокрема, чекають свого висвітлення такі теми, як ставлення вченого до «університетської»

політики самодержавства та до революційних подій 1905 р. у Росії, без чого висновки про політичні погляди історика здаються неповними. Необхідно розв'язати проблему впливу російської історичної науки середини—другої половини XIX ст., передусім її видатного представника С. М. Соловйова, на нього. Ще й досі не визначено склад «школи» учнів М. С. Дринова, її особливості. Попри всі згадані недоліки, книга приверне увагу не тільки радянських, а й зарубіжних дослідників.

В. В. КРАВЧЕНКО (Харків)

Одержано 13.01.87.

* * *

Бібліографія праць про пам'ятки історії Великої Вітчизняної війни

Важливу роль у пропаганді та популяризації пам'яток історії Великої Вітчизняної війни виконують Державна історична бібліотека УРСР та обласні універсальні наукові бібліотеки республіки. Так, певне виховне значення мають історичні знання про ті пам'ятки, що присвячені подіям та героям минулої війни, зокрема, меморіальні комплекси «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.» та «Парк вічної Слави», обеліск на честь міста-героя Києва, курган Безсмертя, монумент Бойової Слави радянським танкістам. Не може лишатися байдужою людина, що познайомилася з матеріалами про героїчну оборону Києва в 1941 р. та його визволення від фашистських окупантів у 1943 р., про пам'ятки на честь воєначальників і воїнів Радянської Армії, які відзначилися в цих боях, киян, що билися з ворогом на фронтах Великої Вітчизняної, героїв Київського підпілля тощо.

Бібліографічну інформацію про ці та інші монументи, встановлені у столиці УРСР та Київській області, можна знайти в бібліографічних покажчиках ДІБ УРСР: «Пам'ятники історії та культури Києва», «Пам'ятники історії та культури Київської області», «Пам'ятники і пам'ятні місця Києва», «Історія Києва» — до 1500-річчя міста, «Библиографический указатель документов, материалов и библиографических пособий о памятниках истории и культуры Украинской ССР», «История фабрик и заводов Украинской ССР», «Міста-герої України» тощо.

Про пам'ятки Великої Вітчизняної війни йдеться також у бібліографічних виданнях, що видають інші бібліотеки: «Визначні і пам'ятні місця України», «Києву — 1500 років» (ДРБ УРСР ім. КПРС), «Пам'ятники слави і бессмертия» (Одеська

б-ка ім. О. М. Горького), «Мемориальные ансамбли и памятники на территории СССР, посвященные Великой Отечественной войне 1941—1945 гг.» (Наук. б-ка Акад. художеств СРСР), «Памятники истории и культуры г. Севастополя» (Севаст. центр. міськ. б-ка) тощо.

Цікавий і досить цінний матеріал з питань патріотичного виховання молоді, а також з історії пам'яток та пам'ятних місць, пов'язаних з героїчною боротьбою радянських людей проти фашизму (поля битв, переправи, штаби й командні пункти, рубежі оборони, місця висадки десантів, воєнно-оборонні споруди, братські й поодинокі могили наших воїнів, партизанів, підпільників, монументи на місці колишніх таборів смерті, масових екзекуцій радянських громадян тощо), містяться в бібліографічних покажчиках, що випускає кожна обласна універсальна наукова бібліотека республіки під назвою «Пам'ятки історії і культури... області».

Бібліографічні матеріали про пам'ятки історії Великої Вітчизняної війни можна відшукати у покажчиках обласних бібліотек, що присвячені ювілейним датам («Житомиру — 1100 років», «Чернігову — 1075 років» тощо), або окремим містам — «Ніжин» (1983), «Прилуки» (1988), «Новгород-Сіверський» (1988) — до 1000-річчя міста та ін., де є розділи «Період Великої Вітчизняної війни Радянського Союзу» та «Пам'ятки історії та культури».

Такі бібліографічні праці — один з факторів підвищення духовного потенціалу радянських людей, виховання високих громадянських почуттів, дбайливого ставлення до охорони пам'яток історії та культури.

Ю. І. ЛАЗОРЕНКО (Київ)

Одержано 19.03.90.